

Asia: VN/13118/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto säästöjen toteuttamistavoista

Valtion korvaukset kunnille vieraskielisten ja kotoutujien palveluiden asiakkaille suunnattujen palvelujen toteuttamiseksi ovat tähän asti olleet erilaisia. Kaupungin kannalta on hyvä asia, jos nykyistä mallia selkeytetään ja yksittäisistä korvausluokista päästään kokonaisvaltaisempaan ratkaisuun. Tällä voidaan keventää kuntien hallinnollista työtä eri korvausten hakemisen osalta. Erillisistä yksittäisistä korvauksista, kuten laissa esitetään tulkkauskorvausten osalta, on perusteltua luopua. Kunnat voivat jatkossa kohdentaa laskennallista korvausta myös tulkkaukseen.

Keravan kaupunki ei näe kannatettavana sitä, että lakiluonnoksessa esitettävä laskennallisten korvausten leikkaus madaltaa jatkossa kunnille maksettavien korvausten kokonaismäärää. Tämä vaikeuttaa kunnan tilannetta, koska kohderyhmään kuuluvat henkilöt ovat joka tapauksessa jo kunnassa ja kunnalla on kokonaisvastuu palveluiden järjestämisestä. Esimerkiksi edellä mainitun tulkkauksen tarve on kasvava, jos asiakasmäärä on kasvava. Kun laskennallisen korvauksen korvausaikaa nyt esitetään lyhennettäväksi, asiakaspalveluprosessi voi jatkua tätä korvausaikaa pidempään ja korvausajan päättymisen jälkeen tulkkauspalvelun kustannuksista vastaa kunta. Osaava ja ammattimainen tulkki ja tulkkaus ovat työkaluja, joiden avulla asiakkaan ja työntekijän vuorovaikutuksessa vähennetään riskejä väärinymmärryksestä ja palveluprosessin hidastumisesta.

Lausunto laskennalliseen korvaukseen kohdistuvasta leikkauksesta (ml ns. korvausasetus)

Laskennallisten korvausten avulla tulee kyetä jatkossakin tuottamaan asiakkaille lainmukaiset palvelut ilman, että palveluiden tasoa joudutaan kohtuuttomasti laskemaan ja lain asettamat tehtävät pystytään koko kohderyhmän osalta hoitamaan.

Keravan kaupungissa laskennallisten korvausten piirissä oleva asiakasmäärä on kasvava ja sadan henkilön kasvu vuodesta 2023 vaikuttaa palveluiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Se on lisännyt erityisesti maahanmuuttajapalveluiden neuvonnan ja ohjauspalvelujen käyttöä. Laissa

todetaan, että vuosi 2025 tuo mukanaan lisää uusia tehtäviä, joihin on kohdennettava sekä henkilöstö- että muita resursseja. Tällaisia on esimerkiksi monikielisen yhteiskuntaorientaation toteuttaminen. Kunnissa, joissa vieraskielisten määrä kasvaa, kuten Keravalla, voi palveluiden kehittäminen jäädä jälkeen niihin kohdentuvien resurssien pienentyessä laskennallisten korvausten kokonaistason laskiessa.

Kunnassa kaikki maahanmuuttajapalvelujen käyttäjät eivät ole laskennallisen korvauksen piirissä, mutta kunnan tulee tuottaa heillekin lakiin perustuvia palveluja. Keravalla korvauksen piirissä on noin 415 henkilöä (lokakuu 2024) ja kunnassa on kaikkiaan noin 6191 vieraskielistä asukasta (joulukuu 2023). Kunnan maahanmuuttajapalveluiden neuvonta- ja ohjauspalvelut on tarkoitettu kaikille kohderyhmään kuuluville (eli vieraskielisille) asukkaille, statuksesta riippumatta. Laskennallisen korvauksen tason alentamisella on heijastusvaikutuksia myös näihin kaikille kunnan vieraskielisille tarjottaviin palveluihin.

Lausunto kumottaviksi esitetyistä pykälistä (normin purku)

-

Lausunto kevennettävistä tehtävistä (normin purku)

Keravan kaupunki pitää hyvänä asiana sitä, että normeja puretaan ja kunnan velvollisuuksia vähennetään. Kotoutumislakiin tehtävä normien purku ei kuitenkaan tosiasiallisesti vähennä kunnan tehtäviä samassa suhteessa kuin leikkauksia kohdistetaan laskennallisen korvauksen määrään. Sinällään kevennettävät tehtävät eivät suoraan vähennä kunnissa tehtävää työtä, muuten kuin joidenkin hallinnollisten tehtävien osalta. Tämä johtuu siitä, että kunnan on tarpeen jatkossakin suunnitella ja toimeenpanna kotoutumisen palveluiden kokonaisuus, riippumatta siitä onko lakiin kirjattu edellytys asiaa koskevan asiakirjan tekemisestä ja toimittamisesta valtiolle.

Myös monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat ovat jo kunnissa ja heidän kotoutumisensa edistämiseksi monialaista yhteistyötä on syytä ja tarpeen paikallisesti tehdä, riippumatta siitä, onko tälle lakisääteinen velvoite. Esimerkiksi kiintiöpakolaiset ovat pääsääntöisesti sekä kunnan että hyvinvointialueen asiakkaita ja heidän kohdallaan monialainen kotoutumissuunnitelma on syytä tehdä yhteistyössä.

Koukka Tommy
Keravan kaupunki